

Κοκότσης δι' ἔδραν Ζωγραφικῆς, ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Καλιτσουνάκι, ὁ κ. Κ. Παρθένης, δι' ἔδραν Ζωγραφικῆς, ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ὀρλάνδου καὶ ὁ κ. Μανουήλ Ι. Γεδεών, δι' ἔδραν Ἱστορίας, ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Χρυσοστόμου.

Προκηρύσσεται τὸ διαγώνισμα τοῦ Δήμου Πειραιῶς καὶ τὸ καλλιτεχνικὸν ἔπαθλον Βασ. Λαμπίκη.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ *Γενικὸς Γραμματεὺς* καταθέτει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα συγγράμματα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: Περὶ τοῦ κλιματολογικῶς δυνατοῦ τῆς καλλιεργείας τοῦ αἰγυπτιακοῦ βάμβακος ἐν Ἑλλάδι, ὑπὸ κ. Δ. Αἰγινήτου.

Ἡ ἐπιτυχὴς καλλιέργεια τοῦ αἰγυπτιακοῦ βάμβακος ἐν Ἑλλάδι ἀποτελεῖ σπουδαῖον γεωργικὸν πρόβλημα, ἢ λύσις τοῦ ὁποῖου παρουσιάζει μέγιστον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν οἰκονομίαν. Τὸ πολῦτιμον αὐτὸ προϊόν, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ καλλιεργηθῇ ἐπιτυχῶς παρ' ἡμῖν, θὰ ἀπετέλει ἔχι μόνον μίαν τῶν ὑπὸ διαφόρους ἀπόψεις ἀσφαλεστέρων γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ καὶ σπουδαίαν πηγὴν πλούτου τῆς χώρας. Πρὸς μελέτην τοῦ προβλήματος τούτου ἐξήγησαμεν νὰ ἴδωμεν ἂν εἶναι δυνατὴ, ἀπὸ κλιματολογικῆς ἀπόψεως, ἢ καλλιέργεια τοῦ εἴδους τούτου τοῦ βάμβακος εἰς τοὺς διαφόρους τόπους τῆς Ἑλλάδος. Καὶ πρὸς τοῦτο προέβημεν εἰς τὴν σύγκρισιν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ κλιματικῶν στοιχείων, εἰς οὓς τόπους αὐτῆς καλλιεργεῖται ἐπιτυχῶς ὁ βάμβαξ, πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἰδίᾳ ἐν Θεσσαλίᾳ, κατὰ τὴν κατάλληλον πρὸς τὴν ἐν λόγῳ καλλιέργειαν περίοδον τοῦ ἔτους, παρατηρούμενα τοιαῦτα.

Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης, ἐδείχθη ὅτι ἡ μέση θερμοκρασία τῶν μηνῶν Μαρτίου, Ἀπριλίου, Μαΐου, Ἰουνίου, Ἰουλίου, Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου, ἤτοι τῶν μηνῶν τῆς σχετικῆς καλλιεργείας, εἶναι σχεδὸν ἡ αὐτὴ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς καὶ ἐν Λαμίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Αἱ διαφοραὶ τῆς μέσης μηνιαίας θερμοκρασίας κυμαίνονται μεταξὺ στενῶν σχετικῶς ὀρίων μὴ ὑπερβαίνουσαι τοὺς δύο τὸ πολὺ βαθμοῦς. Ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο τῆς θερμομετρικῆς μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Ἑλλά-

δος τότε διαφορᾶς εἶναι προφανῶς ἀσήμαντον διὰ τὴν ἐν λόγῳ καλλιέργειαν, ἀφοῦ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Αἰγύπτῳ, εἰς πολλοὺς τόπους αὐτῆς, εἰς τοὺς ὁποίους καλλιεργεῖται ἐπιτυχῶς ὁ βάμβαξ, παρατηροῦνται θερμομετρικαὶ παραλλαγαί, κατὰ τοὺς μῆνας τῆς καλλιεργείας αὐτοῦ, ἀνερχόμεναι εἰς μείζονα τῶν δύο βαθμῶν ποσά.

Ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ Ἀπριλίου ἐν Θεσσαλίᾳ εἶναι περίπου οἷα ἡ τοῦ Μαρτίου ἐν Αἰγύπτῳ, ἡ τοῦ Μαΐου οἷα ἡ τοῦ Ἀπριλίου καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τοῦ Αὐγούστου, τοῦ ὁποίου ἡ μέση θερμοκρασία, ὡς καὶ ἡ τοῦ Σεπτεμβρίου, εἶναι σχεδὸν αἰ αὐταὶ εἰς τὰς δύο χώρας.

Ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι, ἀπὸ θερμομετρικῆς ἀπόψεως, δὲν ὑφίσταται κλιματικὸν κώλυμα πρὸς ἐπιτυχιάν τῆς καλλιεργείας ταύτης παρ' ἡμῖν. Ἐνδείκνυται ἴσως μόνον μνημιαία περίπου ἐπιβράδυνσις τῆς περιόδου τοῦ ἔτους, καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐκτεληθῆται ἐν Ἑλλάδι αὕτη, ἡ ὁποία ἐν τῇ αἰσθητῶς θερμότερᾳ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος Αἰγύπτῳ ἀναγκαιῶς ἀρχεταὶ ἐνωρίτερον.

Οὕτω, τὸ ποσὸν τῶν βαθμῶν τῆς θερμότητος, ὅπερ θὰ ἀπορροφᾷ ὁ βάμβαξ, κατὰ τὴν κρίσιμον περίδον τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ, κατὰ τοὺς ἀνωτέρω μῆνας καλλιεργούμενος, ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἀλλαγῆς τῆς Ἑλλάδος, μέχρι τῆς ὥρας τῆς συγκομιδῆς του, θὰ εἶναι περίπου τὸ αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνο, ὅπερ ἀπορροφᾷ συνήθως, ἐν Αἰγύπτῳ, κατὰ τοὺς μῆνας τῆς ἐκεῖ καλλιεργείας του.

Ὡς γνωστόν, ἡ θερμοκρασία εἶναι ὁ κυριώτερος παράγων τῆς γεωγραφικῆς διαφορῆς τῶν διαφόρων φυτῶν ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἐντεῦθεν ἡ θερμοκρασία εἶναι κυρίως ἐκείνη, ἣτις ὀρίζει καὶ ἐπιβάλλει τὰ διάφορα εἶδη τῆς καλλιεργείας εἰς τὰς διαφόρους χώρας. Αὕτη ἐπίσης, παραλλάσσουσα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, μεταβάλλει ἀναλόγως καὶ τὰς ἐποχὰς τῶν διαφόρων φάσεων τῆς βλαστήσεως τῶν φυτῶν ἐν αὐτοῖς.

Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ σχετικὰ κλιματικὰ στοιχεῖα ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Θεσσαλίᾳ, ἡ μὲν ὑγρασία δὲν διαφέρει αἰσθητῶς ἐν αὐταῖς κατὰ τοὺς ἄνω μῆνας' ἡ δὲ βροχὴ, ἣτις ἐλλείπει σχεδὸν παντελῶς κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἐν Αἰγύπτῳ, σπανίζει ὡσαύτως καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς καὶ πανταχοῦ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ θέρος, πίπτουσα ἐνίοτε μόνον τότε καὶ οὐχὶ τακτικῶς ἐν αὐτῇ.

Ἐντεῦθεν δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς καλλιεργείας τοῦ αἰγυπτιακοῦ βάμβακος ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν κυριωτέρων κλιματικῶν ὄρων, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς λίαν πιθανή.

Τὸ πρόβλημα ὅμως τῆς ἐπιτυχοῦς καλλιεργείας φυτοῦ τίνος εἰς τὰς διαφόρους χώρας τῆς Γῆς εἶναι λίαν πολύπλοκον, διότι αὕτη, ὡς γνωστόν, δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τῆς θερμοκρασίας καὶ τῶν ἄνω σχετικῶν κυρίων κλιματικῶν στοιχείων. Ὑπάρ-

χουν και άλλοι πλὴν τούτων παράγοντες τῆς τοιαύτης ἐπιτυχίας, ὡς ἡ ἔκθεσις και ἰδίως ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους, ἡ διάρκεια τῆς ἡμέρας, ἡ διαφάνεια τοῦ ἀέρος κ.λ.π. Συνεπεία τῆς διαφορᾶς τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους π. χ. βλέπομεν, ὅτι εἰς τόπους ἔχοντας τὸ αὐτὸ κλίμα δὲν ἐπιτυγχάνει πανταχοῦ ἡ καλλιέργεια τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ. Ἐκαστον φυτὸν ἔχει, ὡς γνωστὸν, ἀνάγκην ὠρισμένων χημικῶν στοιχείων τοῦ ἐδάφους, ὅπως ἐπιτύχη ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ· τὰ διάφορα λοιπὸν γεωλογικὰ ἐδάφη ἀνταποκρίνονται εἰς διάφορα εἶδη καλλιεργείας, ἔστω και ἐὰν εὐρίσκωνται ὑπὸ τὸ αὐτὸ κλίμα.

Εἶναι ὁμως, ἀφ' ἐτέρου, ἀληθές, ὅτι ἡ σπουδαιότης τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους εἶναι μικροτέρα τῆς τοῦ κλίματος· διότι ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους δύναται νὰ μεταβληθῆ και νὰ προσαρμοσθῆ τοῦτο πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ καλλιεργουμένου φυτοῦ, διὰ λιπασμάτων και ἄλλων τεχνητῶν μέσων, ἐνῶ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ κλίματος δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἀποφύγωμεν προκειμένου περὶ μεγάλης καλλιεργείας εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἄλλὰ και ἡ ἐπίδρασις τῆς θερμοκρασίας ποικίλλει ἀπὸ φυτοῦ εἰς φυτόν. Φυτὰ τινα ἔχουν ἀνάγκην ὠρισμένης μέσης θερμοκρασίας καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς βλαστήσεως αὐτοῦ, ὡς π. χ. ὁ φοῖνιξ, ἐνῶ ἄλλα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς μέσης θερμοκρασίας κατὰ τοὺς θερμοὺς μόνον μῆνας, ὡς ἡ ἄμπελος. Ἀφ' ἐτέρου, αἱ ἄκραι θερμοκρασίαι δὲν πρέπει νὰ ἐξέρχωνται, δι' ὠρισμένα φυτὰ, ὠρισμένων ὀρίων, ἐντεῦθεν και ἐκεῖθεν τῶν ὁποίων ταῦτα καταστρέφονται, ἐνῶ δι' ἄλλα ἡ μέση θερμοκρασία πρέπει νὰ εἶναι ἀνωτέρα ὠρισμένου ὀρίου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν, ὅπως τὸ φυτὸν δυνηθῆ νὰ ἀπορροφήσῃ μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀρκετὴν ποσότητα θερμότητος και οὕτω ὠριμάσῃ αὐτοὺς.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω λοιπὸν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποφανθῶμεν ὀριστικῶς περὶ τῆς ἐπιτυχίας ἢ μὴ τῆς καλλιεργείας τοῦ αἰγυπτιακοῦ βάμβακος ἐν Ἑλλάδι. Ἐκεῖνο, ὁμως, τὸ ὅποσον δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἀναμφισδητήτως ἐκ τῆς μελέτης ταύτης, ὡς εἶπομεν ἤδη ἀνωτέρω, εἶναι ὅτι ἐκ τῶν κλιματικῶν στοιχείων φαίνεται αὕτη λίαν πιθανὴ και ἐπομένως, ὅτι ἡ πιθανότης αὕτη ἐπιβάλλει τὸ πείραμα, και μάλιστα εἰς διάφορα κατάλληλα ἢ καταλλήλως παρεσκευασμένα ἐδάφη τῆς χώρας· τὸ πείραμα δέ, και μόνον αὐτό, ἐπιστημονικῶς ἐκτελούμενον, δύναται νὰ δώσῃ ἀσφαλῆ περὶ τῆς ἐπιτυχίας ἢ μὴ τῆς σπουδαίας ταύτης διὰ τὴν χώραν καλλιεργείας συμπεράσματα.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.—Ὁ τάφος τοῦ Ἐρεχθέως, ὑπὸ κ. Α. Κεραμοπούλλου.

Ὁ Καββαδίας ἐν Ἀρχ. Ἐφ., 1897, σ. 15 και 24 ἐρμηνεύει τὸ ὑπὸ Μακραιῶ πρὸ τοῦ σπηλαίου Γ περιφερικὸν ὄρυγμα ὡς τὸν τάφον τοῦ Ἐρεχθέως, τοῦτο δὲ στηρίζει ἐπὶ κακῆς ἐρμηνείας τοῦ Εὐριπ. Ἴων 281 ἐξ. Ὁ Ἐριχθόνιος Ἐρεχθεὺς εἶχε